

Posudek oponenta bakalářské práce

Název práce: Kontinuita, či diskontinuita? Kubánská zahraniční politika po ukončení studené války

Charakter tématu

Tématem předkládané bakalářské práce je zahraniční politika Kuby v období vlády Fidela a Raúla Castroových. Jelikož je ambicí práce analyzovat časové období s konečnou hranicí v roce 2014 a s ohledem na aktuálně probíhající události ve vztazích mezi Kubou a Spojenými státy (zahájení procesu normalizace vztahů), je zvolené téma jednoznačně aktuální s potenciálem přinést důležité poznatky nejen s teoretickými, ale především praktickými implikacemi.

Teoreticko-metodologické zakotvení

Hlavním cílem autora je zodpovězení otázky, zda zahraniční politika Castrova režimu prošla po konci studené války výraznou změnou či nikoliv a případně jak se tato změna projevila, pročež byla zvolena diachronní komparace. Právě volba metody umožnila autorovi zachytit dynamiku vývoje kubánské zahraniční politiky, což je chvályhodné. V práci jsou nejen transparentně stanoveny jednotlivé indikátory komparace, ale navíc autor velmi vhodně vymezuje časový mezník na rok 1991, kdy dochází k výrazné proměně systému mezinárodních vztahů, jehož podoba by měla na základě autorem zvolených teoretických premis neorealismu výrazně ovlivňovat podobu zahraniční politiky jednotlivých států.

Autor také velmi podrobně popisuje postup pro sběr a následnou analýzu dat. Jako zajímavá se jeví myšlenka sledovat podíl obchodního styku s demokratickými a nedemokratickými režimy za účelem zachycení dlouhodobějších trendů zahraničně-politické orientace režimu. V tomto smyslu je klíčové autorovo zohlednění exogenních faktorů na podobu kubánského zahraničního obchodu (ZO), když konstatuje, že reorientace na více demokratické země není ani tak odrazem endogenních faktorů režimu jako spíše výsledkem třetí vlny demokratizace, jež významně zasáhla jak bývalé socialistické země střední a východní Evropy tak region Latinské Ameriky. Tímto krokem autor eliminuje riziko zkreslení analýzy a z ní plynoucí chybné interpretace závěrů.

Jako problematickou vnímám volbu kompozitního skóre Polity IV. pro měření míry demokracie, ačkoliv dané skóre měří spíše než kvalitu demokracie autoritářské tendence vlád. Kromě toho nekritické převzetí hodnoty (+6) jako dělicí linie indikující demokracii se jeví

vzhledem k existenci poměrně živé debaty ohledně této problematiky (např. Guliyev, 2012; Epstein et. al 2006, Mainwaring a Perez-Liñan 2013, Mainwaring et. al 2001, 2007) přinejmenším jako arbitrární krok. Autor také v teoretické části nijak nevymezuje koncept hybridních režimů, s nimž v následném textu operuje, přičemž ex post vymezení na str. 97 (ppč. 230) je spíše vágní a navíc nepřesné.

Struktura práce

Úvod práce je velmi precizní, kdy autor podrobně popisuje metody a strategie výzkumu, nastiňuje časové vymezení a strukturaci textu. Co do rozsahu předloženého textu považuji za problematické, že se autor často opakuje a čtenář je tak nucen číst totožné pasáže a poznámky pod čarou dokola, například na straně str. 36 ppč. 53 (ppč. 32 str. 28); str. 80 ppč. 175 (ppč. 63 str. 40); str. 81 ppč. 180 (ppč. 69 str. 42); dále pak ppč. 181; 184; 193; 211; 213 a 237; text na stranách 80, 81, 82, 85 atd.

Tímto neduhem je poznamenán i samotný závěr textu, kde autor namísto snah o jakési zestručnění dosavadních poznatků doslovně cituje zdlouhavé pasáže vyskytující se v předchozím textu, což je poněkud únavné. Přesto však autor zodpovídá všechny stanovené podotázky a naplňuje tak cíl celé práce.

Práce se zdroji

Autor bez problému zvládl citační normu a hojně využíval poznámkový aparát. Práce se opírá o nemalé množství odborných zdrojů jak domácí tak zahraniční provenience a pozitivní je rovněž využití množství primárních dat, zejména u kvantitativních ukazatelů. Avšak některé pasáže práce jsou příliš závislé na několika málo zdrojích jako například kapitola 2.1.1. Autor je zde někdy až příliš úspěšný pokud jde o odcitování některých tvrzení a soudů za současné absence relevantní argumentace na jejich podporu. Z tohoto faktu plyne, že některá tvrzení zůstávají ve formě předpokladů autora.

Stylisticky je práce v pořádku. Místy se objevují chyby v interpunkci.

Závěr

Celkově hodnotím práci pozitivně, neboť se vyhýbá státnosti, nepostrádá analytickou rovinu a hutnou argumentaci. Zdařilé je zachycení interakčního působení jak vnitřních tak vnějších

faktorů, jež determinují kubánskou zahraniční politiku, což autorovi umožnilo komplexně zachytit problematiku kubánské zahraniční politiky a především její dynamiku.

Práci proto doporučuji k obhajobě.

Mgr. Barbora Vališková

V Hradci Králové 24.5.2015